

Prevenirea vătămării lucrătorilor din sectorul curățeniei

În fiecare loc de muncă se desfășoară activități de curățenie. Industria curățeniei este un sector în plină expansiune, care face din ce în ce mai des obiectul procedurilor de achiziții de servicii. Deși există unele întreprinderi foarte mari în domeniul curățeniei, sectorul este dominat de întreprinderi mici, multe dintre acestea având sub 10 angajați.

Curățenia este o sarcină importantă care, atunci când este efectuată corect, poate reduce atât riscurile legate de sănătatea și securitatea lucrătorilor, cât și costurile întreprinderii, în special prin prelungirea duratei de viață a echipamentelor și mobilierului de la locul de muncă și prin menținerea pardoselilor în stare bună. În anumite sectoare, cum ar fi sectorul alimentației și cel al serviciilor de catering, curățenia necorespunzătoare poate cauza falimentul unei întreprinderi.

Agenția Europeană pentru Sănătate și Securitate în Muncă a publicat un raport care vizează prevenirea vătămării lucrătorilor din domeniul curățeniei. Acest raport, care poate fi descărcat gratuit de pe site-ul internet al agenției, analizează provocările legate de îmbunătățirea sănătății și securității lucrătorilor din domeniul curățeniei și examinează măsurile adoptate pentru atingerea acestui obiectiv.

Provocări pentru o curățenie sigură și sănătoasă

Tendința de a contracta servicii externe de curățenie, prin evaluarea ofertelor doar în funcție de preț, arată că societățile care prestează servicii de curățenie se confruntă cu puternice presiuni pentru reducerea costurilor. Aceasta poate antrena investiții insuficiente în formare și în alte activități de management esențiale pentru protecția lucrătorilor. Deoarece cheltuielile de personal reprezintă cea mai mare parte a costurilor unei societăți de curățenie, există riscul ca angajatori fără scrupule să încerce să obțină un avantaj neloial în cadrul procedurilor de achiziții, recurgând la practici ilegale de ocupare a forței de muncă, precum neplata tuturor costurilor de asigurări sociale sau utilizarea fără forme legale a forței de muncă.

Au fost luate măsuri pentru a combate aceste practici. De exemplu, partenerii sociali europeni din sectorul curățeniei industriale au adoptat poziții comune cu privire la ocuparea forței de muncă și munca nedeclarată, au publicat orientări privind securitatea și sănătatea și un manual – *Selecting best value* (Selectarea celei mai bune valori) – cu privire la promovarea calității în cadrul licitațiilor.

Neluarea în considerare a importanței activităților de curățenie și a muncii desfășurate de lucrătorii din sectorul curățeniei poate descuraja efectuarea unui control real al sănătății și securității la nivelul serviciilor de curățenie. Este posibil ca angajatorul să nu asigure, de exemplu, activități de formare și echipamente adecvate, deoarece nu consideră această sarcină ca fiind importantă.

Pericole frecvente, riscuri și consecințe din punctul de vedere al sănătății:

- risc de alunecări, împiedicări și căderi, în special atunci când pardoseala este umedă;
- risc de afecțiuni musculo-scheletice (AMS), de exemplu în urma transportării unor greutăți sau efectuării unor activități repetitive;
- expunerea la substanțe periculoase prezente în agenții de curățare;
- expunerea la substanțe periculoase care sunt curățate, care pot include pericole biologice precum mușchiul sau deșeuri biologice umane;
- aspecte de ordin psihologic, inclusiv stres generat de muncă, violență și hărțuire;
- riscuri precum cel de electrocutare, cauzate de echipamentele de muncă.

Afecțiunile frecvente generate de muncă recunoscute în rândul lucrătorilor din sectorul curățeniei includ:

- vătămări provocate prin alunecări și căderi;
- afecțiuni musculo-scheletice;
- stres legat de muncă, anxietate și tulburări ale somnului;
- boli de piele, precum dermatita de contact și eczemele;
- afecțiuni respiratorii, inclusiv astmul și
- boli cardiovasculare.

Curățenia efectuată în timpul zilei

Activitatea de curățenie se desfășoară de multe ori în afara programului normal de lucru, de obicei dimineața devreme, seara sau în timpul nopții. Lucrătorii pot fi angajați cu contracte de muncă cu timp parțial sau cu contracte de muncă pe perioadă determinată și pot cumula mai multe activități. Acest mod de lucru poate conduce la riscuri pentru sănătatea și securitatea lucrătorilor. În timp ce în unele locuri de muncă activitatea de curățenie nu se poate desfășura în timpul programului normal de lucru, în multe alte situații acest lucru ar putea fi realizat – iar această schimbare ar putea fi benefică pentru societatea care prestează serviciile de curățenie, pentru lucrător și pentru client.

O întreprindere de curățenie suedeză a experimentat un program de efectuare a curățeniei în timpul zilei împreună cu un client – un important grup bancar. Curățenia a fost inițiată după ce s-a efectuat instruirea tuturor lucrătorilor din cadrul societății de curățenie. Clientul a beneficiat de o mai bună calitate a serviciilor determinată de contactul direct dintre client și lucrători, societatea de curățenie a beneficiat de reducerea rotației personalului, deoarece acesta prefera munca în timpul zilei, iar lucrătorii au avut de câștigat prin creșterea satisfacției în exercitarea sarcinilor de muncă și prin condiții de muncă mai sigure și mai sănătoase.

Evaluarea riscurilor

Activitățile de curățenie sunt rar considerate ca activități esențiale în întreprinderi. Aceasta poate avea ca rezultat o lipsă de conștientizare a pericolelor și riscurilor aferente și, astfel, neefectuarea unei evaluări adecvate a riscurilor și neluarea unor măsuri de prevenire a acestora.

Evaluarea riscurilor este esențială pentru asigurarea sănătății și securității în muncă, iar prevenirea efectivă poate fi realizată printr-o abordare în cinci etape:

- identificarea pericolelor și a persoanelor expuse;
- evaluarea riscurilor și clasificarea acestora în ordinea de prioritate;
- determinarea măsurilor de prevenire;
- luarea măsurilor de prevenire;
- monitorizarea și controlul eficacității măsurilor, pentru a se asigura că măsurile de prevenire funcționează efectiv (!).

Subcontractarea serviciilor de curățenie poate crea dificultăți suplimentare, deoarece clientul și societatea de curățenie trebuie să stabilească o legătură pentru a asigura identificarea, eliminarea sau controlul riscurilor.

(!) Fișa informativă 81, „Evaluarea riscurilor – calea spre locuri de muncă sigure și sănătoase” (<http://osha.europa.eu/publications/factsheets>).

„Atenție – Substanțe periculoase”, artiști: Igor Banaszewski, Monika Wojtaszek. Prin amabilitatea Concursului de postere privind securitatea în muncă organizat de Institutul Central pentru Protecția Muncii – Institutul Național de Cercetare, Polonia

Concluzii

Mesajele pe care le transmite raportul pot fi rezumate după cum urmează:

- selectați serviciile de curățenie în funcție de valoare și nu de preț;
- optați pentru servicii de curățenie efectuate în timpul zilei;
- respectați lucrătorii din sectorul curățeniei și munca pe care o prestează aceștia – dacă activitatea lor nu este desfășurată în mod corespunzător, întreprinderea poate avea de suferit;
- trebuie să considerați curățenia ca o sarcină importantă care poate expune lucrătorii la pericole și riscuri specifice;
- evaluați riscurile cu care se confruntă lucrătorii din sectorul curățeniei și puneți în aplicare măsuri preventive;
- discutați informațiile referitoare la securitate cu toate părțile relevante, care pot include clientul, societatea de curățenie, proprietarul clădirii și lucrătorii înșiși.

Informații suplimentare

Informații suplimentare și rapoartele *Preventing harm to cleaning workers* (Prevenirea vătămării lucrătorilor din sectorul curățeniei) și *Employment risks and health in cleaning workers* (Riscurile ocupării forței de muncă și sănătatea în rândul lucrătorilor din sectorul curățeniei) sunt disponibile pe site-ul internet al agenției (<http://osha.europa.eu/en/publications/reports/TEWE09006ENC/view>).

Publicațiile partenerilor sociali din industria curățeniei, inclusiv un ghid privind cea mai bună valoare și un manual privind sănătatea și securitatea în sectorul curățeniei în birouri poate fi obținut pe site-ul internet al Direcției Generale Ocuparea Forței de Muncă, Afaceri Sociale și Egalitatea de Șanse a Comisiei Europene (<http://ec.europa.eu/social/>).

Agenția Europeană pentru Sănătate și Securitate în Muncă

Gran Vía, 33, 48009 Bilbao, SPANIA
Tel. +34 944794360, Fax +34 944794383
E-mail: information@osha.europa.eu